

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. Претплата се полаже у напред, и то најмање за пола године код свију полицијских власти, и износи: 20 динара на годину за државна и општинска надлештва, а за све друге претплатнике у опште 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи се не враћају.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Указима Његовог Величанства Краља Петра I. одобрена су решења Народне Скупштине, сазване у редовни сазив за 1. октобар 1909. године, која гласе:

„да се село Велика Сугубина одвоји од своје садање општине слатинске у срезу левачком, округа моравског, и образује засебну општину под називом: „општина велико-сугубинска“ у истом срезу и округу.“

„да се село Дашница одвоји од своје садање општине копривничке у срезу моравском, округа нишког, и да пређе у састав општине грејачке у истом срезу и округу.“

„да се села Горњи и Доњи Присјан одвоје од своје садање општине равнотравске, у срезу власотиначком, округа врањског, и образују нову општину под називом: „општина доњо-присјанска“, у истом срезу и округу.“

„да се село Остриковац одвоји од своје садање општине јовачке у срезу беличком, округа моравског, и образује нову општину под називом: „општина остриковачка“, у истом срезу и округу.“

„да се село Толисавац одвоји од своје садање општине бело-цркванске у срезу рађевском, округа подринског, и образује нову општину под називом: „општина толисавачка“ у истом срезу и округу.“

„да се село Баре одвоји од своје садање општине љуљачке у срезу грузанском, округа крагујевачког, и образује засебну општину под називом „општина барска“ у истом срезу и округу.“

„да се село Чагровац одвоји од своје садање општине прокопо-кутинске у срезу и округу нишком и споји са општином дуго-пољском, која би се звала „општина чагровачка“ у истом срезу и округу.“

„да се варошица Багрдан у срезу беличком, округа моравског, одвоји од своје садање општине багрданске и да сама за себе образује општину под називом: „општина варошице Багрдана“ у истом срезу и округу, с тим, да одбор општине багрданске има решити у смислу закона

о општинама назив општине коју имају сачињавати остала села, која су до сада била у саставу варошице Багрдана и сачињавала досадашњу општину багрданску, а од сада имају сачињавати сама за себе општину, пошто им остаје довољан број пореских глава.“

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 4. јуна 1909. год. у Београду.

СТРУЧНИ ДЕО

О ПРОДАЈИ ЗА ИЗВРШЕЊЕ ОДЛУКА СУДСКИХ

(НАСТАВАК)

Разуме се да би се и ограда извесног непокретног добра могла, засебно од овога, узети у попис, ако она не би била у земљу укопана или узидана, што се, по §. 189. Грађ. Зак., тражи на да покретна ствар, инкорпорисањем, постане непокретном. Такав случај би био, н. пр., ако би се ограда састојала у камењу које би било просто наслагано око извесног земљишта, као што се то може видети у брдовитим пределима Тирола, или ако би се она састојала у исеченом и набацаном трњу, ограда која је тако честа у Србији. Такве су ограде покретне ствари и, као такве, могле би бити предмет засебних и одвојених пописа и продаја.

5.^о *Кад се и на који начин закључује продаја.* Да би се једна продаја закључила, потребно је да су испуњена ова два услова: прво, да је прошло четири часа по подне, онога дана, наравно, када се продаја сме закључити, — услов о коме смо већ, у претходној тачки, говорили, и друго, да је престало надметање. О овоме другом услову имамо одредбу у §-у 481., која оваки гласи: „Кад полицијска власт види, да је престало надметање, онда ће двапут гласно казати последњу највећу цену, па ако и на опомену нико више не да, исказаће се и трећи пут, и у исти мах купцу добро уступити. Како се цена трећи пут исказа, престаје надметање.“

Догод надметање траје, па ма како слаби били резултати његови, то јест па ма како се лагано цена пописаног добра кретала унапред, извршни орган не сме закључити продају. Јер, пошто је лицитацији баш то циљ да се за пописано добро добије што већа цена, то је онда разумљиво да се продаја не може закључити све дотле док надметање траје. Иначе би се продаја свршила на сигурну штету дужника, пошто би се, тако, за добро добило мање него да надметање није било погрешно закључено, а, евентуално, и на штету повериоца, специјално онда ако је пописано добро, чија је продаја, док још надметање није било престало, закључена, продато за мању суму него што је за његово измирење требало.

Према овоме, извршни орган сме продају закључити само тако ако је престало надметање, он је сме тада закључити, пошто се њоме постигао жељени резултат: за пописано добро добила се највећа цена која се је могла добити. Не закључити продају после престанка надметања било би бесциљно: продајна цена не би се тиме ни најмање попела.

Какве су сада мере законом прописане тога ради да се извршни орган може уверити, да ли је престало надметање, то јест да се може уверити о томе да заиста, после последње цене, веће ни један од осталих лицитаната дати нешто више? Те мере прописане су у § 481., мало час наведеном, по коме ће извршни орган казати гласно највећу цену, то јест последњу цену и то два пута. Ако ни после друге опомене извршног органа, да је он готов да добро уступи последњем надметању, нико не понуди од овога више, то је доказ да остали лицитанти веће да даду већу цену од оне коју је последњи надметач означио. Када се тако уверио о престанку надметања, полицијски орган исказује гласно и трећи пут последњу цену, са изјавом да пописано добро уступа ономе који је ову понудио. Исказивање гласно последње цене има и тај циљ да се утврди несумњиво цифра коју је надметач понудио, како не би могло односно тога доцније бити спора.

Законске формалности које се тичу самога надметања и које смо сада изло-

жили битне су, што значи да би, у одсуству њиховога извршења, продаја јавна била неуредна: § 501. предвиђа, као случај неуредности и уништаја јавне продаје, и неиспуњење онога што је у §-у 481. прописано. Тако, н. пр., извршни орган је, при закључењу лицитације, само једанпут гласно исказао последњу цену, па је потом одмах изјавио да добро уступа последњем лицитанту. Повреда формалности из § 481. врло је значајна са гледишта интереса дужника и поверилаца, пошто она може да има то за последицу, да се пописано добро уступи једном надметачу који, према расположењу осталих надметача, није дао највећу цену која се је добити могла. Може бити, да у предвиђеном примеру, после оглашења последње цене, нико није већу цену понудио стога што су лицитанти знали да је, по закону, извршни орган дужан последњу цену и други пут нагласити, на тек онда, ако нико не би већу цену, ни после друге изјаве његове, понудио, лицитацију закључити. Другим речима, може бити да би који од надметача, после друге изјаве, већу цену понудио био. Извршни орган закључио је, дакле, надметање пре него се је уверио о његовом престанку, управо пре него је оно престало, противно § 481. по коме се надметање не може огласити као свршено пре него је оно фактички престало; а видели смо помоћу којих се мера извршни орган мора уверити о том престанку надметања.

Може ли се извршни орган још на који други начин уверити о престанку надметања? Н. пр., сви присутни лицитанти изјаве да ниједан од њих не може дати већу цену од онога који је, као последњи, лицитирао, и извршни орган, у место да уради оно што му наређује § 481., саслуша, у реченом смислу, надметаче и продају закључи, оглашујући за купца оног који је највећу цену дао. Треба одговорити, да би оваква радња била неправилна: полицијски орган може продају закључити само онако како је то прописано у §-у 481. Форма процесно-правних радњи — а ми знамо да је извршење одлуке судске један део приватно-правног спора — јесу обавезне и за власти и за појединце, и оне се не могу другим формама произвољно замењивати. И у опште, прописи Грађ. Суд. Поступка јесу императивнога карактера, јесу од оних код којих, као код прописа јавнога поретка, „не може се ништа изменити вољом или уговором“ (§ 13. Грађ. Зак.). Исто онако као што не би вредео правни посао закључен у другој некој форми а не у оној у којој је то, по закону, требало. Такви правни послови познати су под именом *свечаних или формалних* правних послова, и код њих *Forma dat esse rei*: у одсуству прописане форме, посао *никако не постоји* (он је *inexistant, nichtig*). Такви су правни послови, н. пр., ступање у брак, усвојење (§ 145. Грађ. Зак., чл. 141. Правила о Поступању у Неспорним Делима), уговор о хипотеци (тач. VIII. Интаб. Уредбе), тестаменти и т. д.

Начин на који се извршна власт уверава о престанку надметања није исти у свима законодавствима. Тако, н. пр., у

француском праву, власт која врши продају непокретног добра уверава се о престанку надметања на начин који је описан у чл. 705. Франц. Грађ. Суд. Поступка, у коме имамо овакву одредбу: „*Aussitôt que les enchères seront ouvertes, il sera allumé successivement des bougies préparées de manière que chacune ait une durée d'environ une minute*“, што значи: „Чим отпочне лицитација (*les enchères*), палиће се свеће једна за другом тако да свака од њих гори од прилике један минут.“ Ово је једна установа која датира још из старог францускога права и ту се овако поступа: Чим власт која има да изврши продају објави да је лицитирање почело („*que les enchères sont ouvertes*“), одмах она пали, sukcesивно, три мале свеће које, скупа, треба да изгору после три минута, од прилике. Ако, за време док свеће још гору, нико, за пописано добро, не понуди више него што га је поверилац који је тражио егзекуцију проценио, тада се то добро досуђује том повериоцу. Ми подсећамо на то, да се, у француском праву, код принудне наплате из непокретних ствари не чини процена пописаних добара већ сам поверилац одређује свима цену, што се зове „*la mise à prix*“ (чл. 690. ал. 4^о Франц. Грађ. Судског Поступка)¹⁾ и по коју је цену он дужан добро пописано примити, ако, на дан продаје, нико за њега више не буде дао. Појави ли се, док још трећа свећа није изгорела, какав надметач (*l'enchérisseur*) који пређе цену повериоцеву, то јест *la mise à prix*, тада извршна власт не сме закључити продају, „пре него што се две свеће не угасе после момента када је он учинио понуду (*l'enchère*), а нико не понуди више“²⁾ што значи да, после понуде једног лицитанта, треба да прође од прилике два минута, за време које се нико није јавио са већом понудом, па да се продаја може закључити и последњи надметач огласити за купца.³⁾ Француско право задржало се на овоме систему, у коме се време рачуна по трајању једног физичког појава (горења свећа), у место да се оно рачуна по часовнику јавнога органа који продају врши, вероватно стога што би, у овом последњем случају, могло бити спора о томе да ли је или не протекло толико и толико минута, пошто би за овакво рачунање био једино тај орган меродаван, док, напротив, код питања, да ли су свеће изгореле или не, не може бити никакве контестације: то је појав који сви присутни виде и могу да контролишу и где не може бити размимотицања између органа власти и публике.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

Ж. Перић

¹⁾ Boitard, Colmet-Daage et Glasson, *Leçons de procédure civile*, tome II, p. 430.

²⁾ Boitard, Colmet-Daage et Glasson, *op. cit.*, II, p. 449.

³⁾ Ако је понуда учињена док се још последња свећа угасила није, морају, јамачно, *осим те свеће*, изгорети још две, па да се продаја може закључити. Тако ми мислимо, ма да се о томе Boitard, Colmet-Daage et Glasson не изјашњавају у својој горе наведеном делу.

О ПРИКРИВАЊУ ЛИЦА ИЛИ СТВАРИ

Акти фаворизатора, са гледишта позитивног законодавства, могу бити класирани у једну од три следеће групе: а) неки умичу свакој репресији. Нарочито је тако са делом неденунцирања нарушења о коме знамо; делом одобравања датог злочину, делом прикривања од власти оруђа која су служила да се учини злочин или неких објеката који су могли послужити као индиције или докази било за само нарушење, било за идентитет његовог учиниоца; са делом награде дате аутору нарушења само под условом да ова природа помоћи и учешћа није била у напред обећања и ефективно дата. б) други су акти законом означени као специјални деликти. Њихови су аутори инкриминисани особено и независно од деликвената које они фаворизирају. Тако лажно сведочење у корист оптуженог; помоћ дата за бегство злочинца, конституишу нарушења *sui generis*; в) други су акти најпосле законом оглашени као акти саучешћа. Тако је са *прикривањем* које закон сматра час као специјално нарушење, (§§ 50, 250 а. б. в. и г. нашег крив. зак.) час као акт саучешћа. — (§ 49. ист. закона).

Прикривање лица.

Прикривање живих лица инкриминисано је као дело саучешћа само у једном случају који предвиђа § 49. крив. зак.: „ко би кривцу, пошто учини злочинство или преступљење, на руку учинио, да га не постигне казна коју му закон доноси, или да му обезбеди корист, до које је дошао злочинством или преступљењем, а договорио би се за то с њиме пре него што је зло дело учинио, да се казни по § 47.“ — т. ј. као саучесник.

Као што се види из ове одредбе §-а 49. крив. зак. она се тиче једне врсте општег саучешћа које лежи на прикривању (*receptator*) због злочина који је учињен са његовим знањем, саучешћа које има своју полазну тачку у *законској пресумпцији асоцијације* (удружења) између учиниоца дела и прикривача. Цитирани текст §-а 49. крив. зак. нарочито оне речи: „а договорио би се за то с њиме пре него што је зло дело учинио“, показују да се овде тиче лица које знајући намеру учиниоца за *какав одређени* злочин или деликт да онеме или онима који намеравају да га учине стан, уточиште, боравак и у опште прикрива га; „чини му на руку“ као што текст изражава, да га не постигне казна за злочин који је учиниоца извршио по договору са прикривачем. Таково је лице прави саучесник јер је прикривање учинило по *претходном договору*, дакле са знањем помогло или асистирало учиниоцу или учиниоцима кривичне акције, делима која су је олакшала. У овоме погледу два система законодавства деле европско право: 1. више законика, по примеру француског кривичног законика виде у навици давања азила, прибежишта или места за скупљање злочинцима, акт саучешћа. Тако поступају законници: белгијски (чл. 68.), шпански (чл. 16.), пор-

тугалски (чл. 198.). 2. други сматрају само као акт саучешћа, дело, *после претходног споразума*, фаворизирања учиниоца каквог деликта, било помажући му да уништи трагове, било прикривајући његову личност или потпомажући његово бегство. У недостатку претходног споразума нема саучешћа, него постоји специјални деликт прикривања. Такав је систем, извесно логичнији, законика: немачког (§§ 257 до 262.), мађарског (§§ 69. и 374.), холандског (§ 189.), италијанског (чл. 64. 225. 249.)¹⁾.

Из изложене одредбе § 49. нашег кр. законика, видимо да он сматра прикривање као акт саучешћа, само после *претходног споразума* фаворизатора и учиниоца деликта, учињеног *пре* извршења дела; дакле да он спада у ону поменућу другу врсту законика, који у прикривању гледају акт саучешћа само ако је оно помагање о коме говори § 49. било по претходном споразуму пре извршења деликта. Оно пак помагање кривцу „пошто учини злочинство или преступљење“, о коме говори § 50. крив. зак.: „да га не постигне казна... или да му сачува корист до које је овим злим делом дошао“, но, за које се прикривач „не би с њим договорио пре него би и за само злочинство или преступљење дознао, тек кад је учињено“, — то је *специјални* деликт који се казни специјалном казном која је прописана у овоме законском пропису (у новцу до двеста талира или затвором до годину дана).

Овој другој врсти фаворизирања кривца о којој говори § 50. оскудева битан елемент саучешћа: *знање* намере учиниоца за какав одређени злочин или преступ и *претходан* договор за потпомагање после извршења било давањем уточишта или ма у чему другом што конституише појам помагања. О овоме другом прикривању лица или ствари које се учини *без* претходног договора са учиниоцем деликта пре извршења говоре још и §§ 250. а. б. в. и г. крив. зак. које ћемо ниже изложити („исто тако ко лицима, која су какву крађу или утају или друго подобно злочинство или преступљење учинила, у смотрењу њему познатог учињеног злочинства или преступљења на руку иде за своју корист, да се као прикривач (јатак) казни...“). То је деликт *sui generis* за које је прописана специјална казна а не акт саучешћа које представља оно прикривање по *претходном* договору пре извршења о коме говори § 49. и који се казни као саучешће. У овоме је разлика између ове две врсте прикривања т. ј. прикривања лица које *представља саучешће* у извршењу главног деликта, који је кривац извршио и *прикривања као специјалног деликта*. Испитаћемо из ближе ову разлику између поменутих законских одредаба: §-а 49. с једне стране и §§ 50. 250. а. б. в. и г. крив. зак. с друге стране. — Казали смо у почетку због чега је важна ова разлика, јер су код извесних тешких дела као што су: хајдуковање, разбојништво, узимали погрешно као саучесника и оног прикривача (јатака) који је давао уточиште злочинцу и набављао му

оружје, ма да је сам злочин извршен *потпуно без знања* прикривача и прикривање вршено без претходног договора за извршење каквог одређеног кривичног дела, које је злочинац извршио.

Законом од 17. јуна 1861. којим је допуњен § 250. крив. зак. прикривање је специјализирано као деликт *sui generis* и поштрене казне за прикриваче. Из одредаба § 250. а. б. в. и г. крив. зак. видимо да законодавац разликује две врсте прикривања: *просто* и *опасно*.

Просто је прикривање оно о коме говори § 250 а: „Ко ствари за које зна да су покрадене или притајене или другим злочинством или преступљењем прибављене, притаји, купује, у залогу или иначе узима, или садејствује, да се код других протуре, било то за своју корист или не; исто тако ко лицима, која су какву крађу или утају или друго подобно злочинство или преступљење учинила, у смотрењу њему познатог учињеног злочинства или преступљења на руку иде за своју корист, да се као прикривач (јатак) казни затвором најмање месец дана и губитком грађанске части“.

„Ако има олакшавајућих околности затвор се може на осам дана спустити“.

Опасно прикривање. — § 250. б: „Ко ствари о којима зна да су ајдуковањем или пуштањем или пуштањем равним изнуђањем или опасном крађом прибављене, прикрива, купује, у залогу или иначе узима, или садејствује да се код других протуре, било да он то ради за своју корист или не; исто тако ко лицима, која су једно од наведених злочинстава учинила, у смотрењу њему познатог учињеног злочинства, на руку иде, да се као прикривач (јатак) казни робијом до десет година.

„Ако има олакшавајућих околности затвором најмање шест месеци поред губитка грађанске части.

§ 250. в: „Онај коме је прикривање (јатаковање) у обичај (занат) прешло да се казни робијом до петнајест година“.

У хипотези прикривања кривца, који предвиђају изложене одредбе, а у изразима: „исто тако ко лицима, која су какву крађу или утају или друго подобно злочинство или преступљење учинила у смотрењу њему познатог учињеног злочинства или преступљења на руку иде за своју корист“, (§ 250. а.); као и оним у § 250. б: „ко лицима која су једно од наведених злочинстава“ (т. ј. разбојништво, хајдуковање, опасну крађу) „учинила, у смотрењу њему познатог учињеног злочинства на руку иде“, — закон предвиђа и казни *факт* давања стана, боравка, места за састанак, уточишта, хране, оружја, злочинцу који је учинио које од побројаних кривичних дела, у циљу да га спасе од казне, ну које је дело злочинац извршио *без претходног* договора са прикривачем. Закон казни само дело примања разбојничке дружине и хајдука баш и онда кад није био учињен никакав деликт за време азила. Али ако је злочинац о коме је реч у овим текстовима извршио које од побројаних дела *са знањем* и *по претходном* договору са прикривачем, онда ће то бити потпомагање, аси-

стенција у извршењу дела и давање уточишта и прикривање кривца у томе случају конституише акт саучешћа које предвиђа § 49. У овоме је дакле та разлика између ове две врсте прикривања кривца о коме говоримо. Прво, т. ј. оно прикривање о коме је реч у § 49. крив. закона претпоставља *ранији договор* за то *пре* извршења, који оскудева ономе другом из §§ 250. а. б. в. и г. због кога дефекта ово друго прикривање и представља специјални деликт који се казни по изложеним одредбама §-а 250. а не као саучешће у извршењу главног деликта, које предвиђа § 49. Прикривач или јатак дакле, који је примио у стан хајдука или разбојника, дао му храну, баш и оружје, није саучесник у смислу §-а 49. крив. зак. ако ово давање уточишта *није било по претходном договору као средство за извршење злочина који је хајдук извршио*. Он то неће бити ни онда ако би злочинац баш и за време азила учинио какво казниво дело али *без знања* и договора са прикривачем. Ово је прикривање деликт *sui generis* из § 250. б. и в. према томе да ли се тиче простог или опасног прикривања, а само у случају *претходног* договора за прикривање са учиниоцем *пре* извршења главног деликта, такво прикривање биће акт саучешћа у извршењу главног деликта, који је злочинац извршио. Прикривање или јатаковање у првом случају, т. ј. као специјални деликт, не имплицира никакво учешће у деликту кривца и казни се због тешкоћа у истраживању и хватању злочинца, које оно причинијева власти која их гони.

(НАСТАВИТЕ СЕ)

(По Garraud-у)
Милош Станојевић

КРИМИНАЛНА ПОЛИЦИЈА

(НАСТАВАК)

Зона злочина и пут злочинчев.

Да би се открила, реконституисала и утврдила маршрута једног злочинца, наука притежава једно средство, које је пронашао људски геније. То је рачун вероватноће, за чију је примену потребна тачност посматрања, сигурност расуђивања, савршенство анализе, срећан такт, фина, деликатна и тачна логика. По срећи, у већини земаља полицијски и истражни органи не регрутују се из реда мислилаца и људи од науке, те с тога овај начин акције није никад потпуно искористио на штету злочинаца. Међутим, одлични мислиоци, одушевљени идејом правде, скренули су пажњу на користи које рачун вероватноће може пружити у домену полицијских истрага. „За жаљење је, пише један од њих, што се рачун вероватноће не употребљује чешће за изналагање и откривање злочинчевог пута.“

Примењујући ову методу, ми никако не претендујемо на заслугу да смо први који то чинимо; ми се само ограничавамо да применимо једну научну методу,

¹⁾ Garraud — стр. 675.

обзбиљне и неоспорне важности, коју препоручује елита људске мисли.

Примена рачуна вероватноће, под изложеним условима, потпуно је легитимна. Све се састоји у правилном резонувању на основу тачних и прецизних дата. Просвећеним и објективним духовима биће, у осталом, створена могућност, да прате наша резонувања, да им контролишу основе и елементе, да аналишу њихову средњост и оцењују њихову вредност.

Претходно да изложимо сумарно у чему се састоји рачун вероватноће. За овим ћемо изложити нашу методу, као и основе на које смо се ослонили да би одредили пут злочинчев, и најзад ћемо формулисати резултате наших истраживања.

Рачун вероватноће

Његов основ. — Његова теорија. — Његово порекло. — Његова примена.

Да би се схватила теорија вероватноће и њена практична примена, потребно је претходно упознати се са једном основном идејом — са идејом случаја. Многи одлични писци, који су писали о теорији вероватноће, падали су у погрешке само с тога, што нису добро схватили ову прву и битну идеју. Један од најважнијих, доживотни секретар једне Академије Наука, посветио је цео увод једне расправе испитивању „закона случаја“, као да случај може имати закона. Заблуда је дошла отуд, што ови писци нису знали порекло, етимологију и тачно значење речи *случај*. Ми дугујемо Арабљанима ову реч и схватање ове идеје, као год што треба да смо им захвални и за увођење алгебарског рачуна у Европу. Именом *случај* (*azari*) они су називали извесан рачун поводом игре са четвртастим коцкама. Идеја о *случају*, *срећи*, родила се код народа *фаталисте*. Случај је истакнут на супрот *фаталитету*. *Фаталитет*, то је нешто што је унапред прописано, што је неизбежно, што се мора догодити. Случај је комбинација случајних узрока или непредвиђених догађаја; он је, дакле, комбинација условна.

Акти људског живота у опште су резултати трију фактора: *фаталитета*, *случаја* и *слободе*, од којих сваки ради у променљивој сразмери. Сваки је човек наследник или жртва *фаталитета*, јер није могао имати никаквог утицаја на своје рођење, нити је могао изабрати своје срећно или несрећно порекло. Он сноси, према светом учењу, погрешке својих предака до седме генерације. Шта више, он је често играчка случаја, т. ј. прилика и услова његовог сопственог живота и његове судбине. Понекад, међутим, он може постати господар своје воље и судбине. У колико је већи удео *фаталитета* и *случаја*, у толико је мањи онај *слободе*. Злочинац, творац случајног, предумишљајног злочина, жртва је виших сила, које утичу на његову слободу, уништавају је, смањују или слабе. Будући жртва свога *атавизма*, свога болесног наслеђа, свога темперамента, својих порока, свога пренебрегнутог или рђавог васпитања и своје средине, он ради као роб а не као слободан човек. Руковођен силом, од које

није у стању да се отргне, он је играо са „неприродном картом“, немајући ни појма ни сумње о овоме. Ова неприродна карта може се наћи у његовој игри са обележеним картама.

Рачун вероватноће састоји се у рашчлањавању случаја, т. ј. у изналагању комбинација случајних узрока, који су могли или би могли произвести тај и тај догађај. Овде не може бити ни говора о законима случаја, пошто је случај пре условно узрок.

У опште се може рећи да ништа у природи и у људским акцијама није остављено случају. Сви догађаји, па чак и они који изгледају најслучајнији, ништавна су последица главних и вечитих закона. Неправилна линија, коју описује један прост молекул паре који се диже у ваздух, одређена је исто тако извесно и потпуно као и путови небеских тела.

Егзистенција сваког физичког или моралног елемента везана је за егзистенцију ранијег узрока, који је овај феномен произвео, тако да је данашње стање целе васељене, до њених најнепознатијих делова, само последица прошлог и узрок будућег стања. Једна виша интелигенција, која би у даном тренутку познала све силе којима је природа оживотворена, и узајамну ситуацију елемената који је састављају, могла би — ако би, у осталом, била довољно способна да сва ова дата подвргне анализи — обухватити једном истом формулом покрете највећих природних тела и најмањих атома. За ову интелигенцију сваки догађај био би извесан или немогућан. Али за човека, чији је разум ограничен, постоји *еквивалент случаја*, т. ј. *незнање*, у коме се он налази у односу на праве узроке. Неспособан да доспе до првих услова, који суделују у формацији догађаја; да их међусобно разликује, да их пореди и комбинује, он остаје у сумњи. Али, ако резимира индиције, које код њега замењују непосредно познавање узрока, поглед његовог духа моћи ће чешће падати на један догађај, него на оно што је овом догађају противно, и тада ће човек почети веровати да ће се овај догађај доиста и догодити. Он, дакле, за њега постаје вероватан.

Теорија вероватноће састоји се, према овоме, у рашчлањавању свију догађаја истог реда у извесан број *случајева подједнако могућних*, т. ј. таквих чије је постојање за нас у истој мери неизвесно, и у одређивању броја *случајева*, повољних за догађај чију вероватноћу тражимо. Однос између овог последњег броја и броја свију *могућних* случајева, јесте мерило ове вероватноће. Разни услови и случаји, који могу произвести један догађај, називају се *шансима* овог догађаја. Извлачење означене карте у обичној игри представља 32 шанса, пошто се може узети ма која од 32 карте, које се у игри употребљују. У овом примеру шанси су једнаки међу собом, и с тога се може посматрати само њихов *број*. Кад би они били неједнаки, морало би се у исто доба водити рачуна и о њиховој *сили* — *јачини* — и о њиховом *броју*, али како један шанс, двапут јачи од другог, може бити замењен са два шанса, једнака по-

следњем, ништа није лакше, говорећи теоријски, да се сва питања сведу на случај у коме су шанси једнаки међу собом.

Према овоме што смо рекли, један догађај у толико је вероватнији, у колико за себе има више *повољних* шанса, према *целокупном* броју шанса који могу утицати на његову формацију. Математичка вероватноћа једног догађаја може, дакле, бити представљена разломком, чији је бројитељ број шанса *повољних* за догађај, а именитељ број *целокупних* шанса.

Кад би сва наша знања била способна да нас одводе *извесности*, као што то чине основни принципи чисте математике, наша расуђивања била би увек праћена пуним и целим *убеђењем*, које би могли поделити са сваким разумним бићем. Али, није тако: већина наших знања и наших расуђивања само су *веровања*, више или мање основана, која — да се послужимо изразом обичног говора — имају само извесан *степан извесности*.

Према овим разним ступњевима, један догађај може нам изгледати; *извесан*, *вероватан*, *сумњив*, *невероватан* или *немогућан*.

За нас је *извесно* оно за што, по нашем знању, не постоји никакав *противан мотив*.

Изгледа нам *вероватно*, *сумњиво* или *невероватно* оно, за чију егзистенцију постоје *више* или *мање* мотива, но *против ње*.

Најзад, ми сматрамо *немогућним* оно, за чију егзистенцију не видимо ниједан повољан мотив.

Од извесности у корист једног догађаја прелази се у противну извесност бесконачношћу ступњева, који сачињавају већу или мању вероватноћу. Вероватноћа се, дакле, може *мерити*. На њу, као такву, могу се применити *закони бројева*, а ова примена, у свом општем схватању, чини предмет једне важне гране математике, која се назива разним именима: *геометријом случаја*, *теоријом шанса* *рачуном вероватноће* и т. д.

Примена математике у истраживању вероватноће догађаја изазвала је противу себе, у принципу, многобројне предрасуде, које још нису сасвим уништене. Потчињавање случаја геометријским правилима изгледа *утопија*, која се може опростити наивности људи по кабинетима, али коју практичари добро разумеју. Није ли у осталом, опште мишљење, да случај обмањује најтачнија предвиђања и изиграва најпаметније комбинације? На ову замерку одговоримо само једном речју: „Предрасуда“. Случај, у обичном смислу речи, није тако загонетан као што се мисли; човек, у истини, мора бити изненађен његовим ретким аномалијама; његове многобројне, правилне последице пролазе неопажене. Кад би човек хтео да размишља, он би брзо увидео, да је сваки догађај само једна последица, т. ј. производ једног узрока: да исти узроци, понављајући и комбинујући се међусобно, морају неминовно произвести исте *сложене* догађаје, и да, услед овога, све што се приписује случају само је последица силе и математичке теорије комбинација. У већини питања, истина је, узроци су тако многобројни и деликатни, да је немогуће одмах их одредити; али, најзад,

која је то грана примењене математике, чии се резултати одликују тачношћу геометријских истина, и која није принуђена да се у извесним случајевима позива на искуство, или да се задовољи са приближном тачношћу? Чим се уђе у поље практичне примене мора се, услед самог овог факта, напустити истраживање апсолутне истине, и одрећи идеалног пута који води математичком резултату, да би се пошло једном од хиљаде споредних стаза, која се свршава у његовом суседству. Али, којим ће се упутима руководити дух у избору пута којим треба да пође? Резоновањем, добивеним на основу вероватноће, имајући при том на уму, да треба доћи што је *могућно ближе циљу*, а удалити се што мање од *правог пута*.

Теорија вероватноће примењује се, саввим природно, и, тако рећи, сама по себи, на науке *иосматрања*. Овде нам искуство обележава један круг, више или мање простран, у коме се мора наћи истина: где да ставимо саму истину, ако не у центар *овог круга* — тачку која ће најбоље и најпростије задовољити скуп опсервација? Аналитички карактер овог последњег услова у томе је, што се сума погрешних коцки своди на минимум. Немогући овде улазити у доказивање ове теореме, ми само констатујемо, да је она потпуно тачан превод великог природног принципа о најмањој акцији. Пошто је свака опсервација, више или мање прецизна, подобна материјалном телу, више или мање *тешком*, то се и истина мора налазити у центру привлачне снаге система.

Наука о вероватноћама има један велики недостатак у очима света због имена које носи. У нашој епоси равнодушности и скептицизма, реч *вероватан* постала је неодређена, и изгубила је, тако рећи, своје одређено значење. А утицај речи на људски дух толики је, да им свака примена *вероватноће* изгледа као да је у тесној вези са органским недостатком, као да је лишена *стварности*. Треба променити наслов ове науке, и она ће се убрзо ослободити карактера невероватноће, који јој се приписују у свету, и заузеће без икаквих тешкоћа, свој ранг међу најинтересантнијим и најкориснијим математичким применама. Рачуну вероватноће чине се понекад објективне замерке у његовим применама на науке моралне, правне и политичке. Ове замерке, међутим, нису без приговора. Критикама Дипена, Поансота и Кузена може се истаћи на супрот суверени ауторитет Лапласа, Кондорсета, Поасона и Кетлеа, бесмртног творца *Социјалне Физике*. (настављење се)

О иступним делима по казненом закону и о њиховом извиђању и суђењу

НАПИСАО
Ал. Н. Стевановић
СУДИЈА

Охрабрен повољном оценом а вероватно и материјалним успехом што га је

постигао књигом: „*поступак оштинских судова у грађанским парницама и поступак изабраних судова*“, г. Стевановић се ове године јавља са новом књигом, чију садржину хоћемо да прикажемо и изнесемо о њој своје мишљење.

Одмах у почетку морамо да изјавимо жаљење, што ова књига не чини на нас онај утисак, који смо очекивали према оној ранијој, и што наше мишљење неће бити ни налик на оно, које смо о првој књизи дали у овом листу на страни 310. за 1908. годину.

Ми не можемо са сигурношћу да одредимо прави узрок овоме „*иодбацавању*“ г. Стевановића, али он ће свакако лежати у томе, што се г. Стевановић, као судија, много мање бавио применом III части криминалног законика и „*Полицијске Уредбе*“, него што је било потребно, па да се о њиховој примени пише са успехом.

Да нам се не би рекло, како овакву оцену дајемо од ока и напамет, ми ћемо износити све недостатке књиге и погрешне закључке у њој оним истим редом, којим је ишао и сам писац у своме излагању.

Полазећи, овако, са првим листом саме књиге, ми се одмах сретамо са предговором, у коме писац, између осталог, вели: „*Материјал, који сам прикупио за ову књигу, веома је незнатан и у садржини сиромашан*“.

После овакве презриве оцене, коју је писац дао како о изворима, на које се непосредно наслањао у своме раду, тако и о укупној литератури на овоме пољу, имало се очекивати, да он о свакој нејасној одредби законској, о сваком нејасном питању, о свакој несугласици разних писаца изнесе своје лично мишљење, те да на тај начин пречисти оно што је спорно, објасни оно што је нејасно, постави правило онде где га није било; управо да својим теоријским знањем и разумним и логичким тумачењем закона обогати нашу, како он рече, *сиромашну* литературу.

То се, велимо, морало очекивати од појаве његове књиге, али на жалост он то није дао.

Да би доказали како је ово његово потцењивање извора, на које се наслањао за израду целе своје књиге, и сувише надмено, ми ћемо из целе књиге узети све оно што је било спорно, и што је он као такво додиривао, па ћемо одмах изнети и одакле је то узео, и како је усвојио *баш оне разлоге, који су тамо изнесени*.

Тако, одмах на страни 11. он говори о минимуму и максимуму новчане казне.

Ово питање, са сигурношћу тврдимо није уочио као најасно сам писац, него га је нашао у „*Полицијском Гласнику*“ за 1909. годину бр. 11. (од 15. марта) у рубрици „*Поуке и Обавештења*“ под IV. које је тамо објашњено онако исто, како га сада писац објашњава.

На страни 21. своје књиге, писац говори о стицају иступних дела и одмеравању казне по овима.

Ово питање није опажај самога писца, јер је оно још 11. октобра прошле године расправљено у бр. 41. „*Полицијског Гласника*“ под I, и он га је тамо нашао и акцептирао као тачно од аз до ижице!

Одмах за овим на страни 23. своје књиге писац говори о случајевима другог става § 323. крив. законика.

И ово је писац позајмио из наше обимне и исцрпне расправе у бр. 43. за 1909 г. у рубрици: „*Поуке и Обавештења*“, у којој смо доказали да је уредник последњег издања Криминалног (казненог) Законика погрешно тврдио: да је став други поменуте законске одредбе укинут.

На страни 28. писац говори о значају § 326. кр. законика.

И ово је питање имао разрађено још јануара месеца ове године у чланку „*Полицијске Наредбе*“ од г. Љ. Јоцића, те и о њему није имао потребе да мисли и да се мучи.

Питање о примени тачка 1. § 327. крим. законика о коме говори на страни 31. имао је разрађено у бр. 20 „*Полицијског Гласника*“ за 1907. годину а још исцрпније у бр. 42 под I. у рубрици „*Поуке и Обавештења*“, за 1909 годину.

Изгледа, да за ово доцније објашњење писац није ни знао, јер би му иначе морао изостати прекор у другој реченици другог става чл. 30, који чини на објашњење из бр. 20 за 1907. годину, на име како усмене позиве треба чинити тек у неодложним приликама...

Објашњење тачке 1. § 335. крим. законика, које чини у чл. 31. своје књиге (стр. 32) нашао је писац у нашем чланку „*Кривични Закон*“ који је штампан у бр. 19. за 1905 годину, само што га је он погрешно прочитао, те је рекао да је 1 став овог §. са свим укинут, јер се сада кривце из тог прописа казне по закону о риболову а то, међутим, не стоји, пошто се по овом специјалном закону казне само они који у води рибу *трјују*, а они, који кварну или тровану рибу *продају* казне се и даље по т. 1. § 335. поменутог закона.

На страни 35. у чл. 32. поменуте књиге, говори писац о § 342. крим. законика.

Питање ово нашао је такође опширно расправљено у бр. 11. „*Полиц. Гласника*“ за 1909 годину у рубрици „*Поуке и Обавештења*“, и он га је потпуно усвојио, те тако ни ту није имао потребе да мисли и мучи мозак.

Напомене које писац чини код § 371. 373. и 375. крив. законика позајмио је из нашег чланка „*Кривични Закон*“ који је штампан у бр. 19. за 1905. годину.

Мишљење које је изнео о застарелости кривице из § 373. а крив. законика (стр. 44. књиге) позајмио је писац из нашег чланка: „*Застарелост кривице из § 375. а крив. закона*“, који је штампан у бр. 7. „*Полицијског Гласника*“ за годину 1908. из кога цитирамо ове ставове: „*Свега, пак, тога нема код самовлашћа из § 375. а. крив. закона, јер је ту само једно кажњиво дело, које је завршено онога тренутка, кад је заузеће учињено*“, и „*Кад, дакле, кривица из § 375. а. крив. закона, ни по природи својој ни по начину извршења, не долази у ред ни продужених ни трајних кривичних дела, онда се ни застарелост њена не може регулисавати по оним одредбама које говоре о тим делима (§ 75. крив. зак.) и т. д.*

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

I

Суд општине града Врања, актом својим Бр. 4542, пита:

»Суд Општине града Врања има част умолити Уредништво за следеће објашњење:

»У чл. 17. I и II става закона о општинама стоји написано:

»Државни чиновници, свештеници оба реда, учитељи и неуказни службеници државни, по закону су чланови општине где служе.

Али у случају премештања или постављења, кад дођу у другу општину, дужни су пријавити се истој у року од 10 дана, кад на дужност ступе, како би их суд увео у списак чланова општине и гласачки списак.«

У чл. 27. »Б« истога закона пак стоји написано.

»Овај азбучни списак сталан је и важи од 1. јануара до 31. децембра сваке године. У исти се у току године не може приновити ни један нов гласач, само што ће се пре свакога гласања изоставити решењем они, који умру или изгубе право гласа према члану 30 и 32 овога закона.«

Сада настаје питање: да ли чиновници за које чл. 17 онако јасно каже, да их по пријави општински суд има у азбучни гласачки списак да уведе могу према пропису чл. 27. Б. бити уведени или не, јер првостепени суд ништи сва решења по којима је појединим чиновницима овај суд уважио молбе и нашао, да имају права, да се у току године у гласачки списак уведе, пошто су се исти на време и прописно општинском суду пријавили.

Моли се Уредништво, да ово питање што пре објасни, тим пре, што се 4. јула тек. године имају обавити избори посланика за окружну скупштину.«

— На ово питање одговарамо:

Други став члана 17. одиста је у сукобу са чл. 27. под б. закона о општинама.

Јер по првом члану премештеним или новопостављеним чиновницима пружа се право да уђу у азбучни списак и стекну право гласа на општинским зборовима, а по другом им се право одузима.

И, како се у свима случајевима сукоба закона, и законских одредаба појединих закона узима, да је законодавац хтео да важи оно, што је доцније постављено као правило, па се узме у обзир да је чл. 27. под б. доцнији од чл. 17. то се има узети да он важи, и према томе одлука Првостепеног Суда врањског правилна је.

У осталом, из скупштинске дебате о закону о општинама види се, да је била намера да азбучни спискови буду стални преко целе године, те и то казује, да је други став чл. 17. погрешно остао, и да се његов задатак има да сведе само на то, да се чиновници треба да пријаве како би у азбучни списак ушли онда, кад се он буде правио за наступајућу годину.

II

Управитељ школе јошевачке, актом својим Бр. 48, пита:

»Одбор школе јошевачке у седници својој од 28. фебруара 1909 год. Бр. 19, казнио је извешан број ђачких родитеља што нису шиљали своје ђаке у школу. То решење школ. одбора саопштио сам суду општине јошевачке да, као надлежан, наплату изврши у року за 30 дана (чл. 24. зак. о народ. школама). Суд није хтео ову наплату да изврши у законом одређеном року и казна је за ђачке родитеље застарела.

После овога обратио сам се актом № 33. окружном школ. одбору и молио да реши: ко ће ове казне платити? Окружни школски одбор решио је да казне плати Миливоје Ј. Пејић, председник општине јошевачке, па је то решење послао начелнику среза јадранског да наплату изврши од поменутог председника Пејића. То решење саопштио је начел. среза јадранског председнику Пејићу, али он је тада изјавио да наплату није извршио, јер, вели, није био присутан одборској седници кад је казна решена, него га је заменио кмет најстарији. — 5. маја ове год. начелник среза јадранског донео је решење да ове казне плати председник Пејић. Кажњени Пејић жалио је се Државном Савету против овог решења.

Молим уредништво за објашњење:

1. Поред решења окр. школ. одбора, као надлежног по овоме предмету, је ли било потребно да и начелник срески доноси своје решење, или је требао одмах да изврши наплату од одговорног председника на основу већ постојећег решења окр. школског одбора?

2. Има ли места жалби Државном Савету у овоме случају, или начелник може одмах наплату извршити и чекајући одлуку Државног Савета?»

— На ово питање одговарамо:

У члану 24. закона о народним школама изречно стоји: да казну над председником, кад у законом року не изврши наплату казне од ђачких родитеља, *изврши школски надзорник, а извршује је полицијска власт.*«

Кад је закон овако прецизно одредио надлежност власти, онда је учињена погрешка, што је казну изрицао окружни школски одбор, јер њему то право није дато ни чланом 64. овога закона, нити којим другим.

Ако је он изрицао ову казну због тога, што у округу подринском не би у опште постојао школски надзорник, онда је и то погрешка, јер у случајевима, где у округу нема школског надзорника, сва права надзора припадају г. Министру просвете према чл. 84. и казну је само он могао изрећи.

Кад, пак, није овако рађено, онда је начелник срески имао разлога да стане и не извршује једну осуду, донесену од ненадлежне власти.

Да би, међутим, немарни председник ипак био нагнан на марљив и савестан рад, он је узео да питање његове одговорности регулише по чл. 158. закона о општинама, али и тај је рад, по мишљењу уредништва несаобразан закону, јер се

Напомене код § 381. крив. зак. писац је позајмио из нашег поменутог чланка »Кривични Законик«.

Питање о застарелости, о коме писац говори у § 47. 48. 49. и 50. своје књиге расправљено је најисцрпније у бр. 28. »Полицијског Гласника« за 1908. годину, у рубрици: »Поуке и Обавештења« и писац је акцептирао мишљење тамо изнесено у свој потпуности његовој.

На страни 54. своје књиге писац говори о одустанку од тужбе приватног тужиоца.

Питање ово нашао је опширно разрађено у бр. 5. »Полицијског Гласника« за 1909. годину под I и он га је просто пренео у своју књигу, чинећи само ту погрешку, што је наслов требао да буде: »опрштај казне«, а не одустанак од тужбе приватног тужиоца јер § 397. крив. законика говори о праву опрштаја кривце од стране приватног тужиоца...

Овде је писац завршио први део своје књиге и прешао на поступак при извињању и суђењу, у коме је просто излагање облика, који ће се дати овој или оној одлуци власти и извесне напомене о надлежности власти, те се ми овим одељком нећемо сада ни бавити, него тек онда, кад по реду излагања он дође на ред.

У трећем одељку књиге реч је само о »Полицијској Уредби«, па зато ћемо и ми томе одељку посветити нарочити чланак.

Сад да се вратимо првом одељку, о коме је за сада реч.

Дакле, прегледајући редом овај одељак, који је имао да изнесе теоријске погледе пишчеве на многа нерасправљена питања и тако утврди стална правила за примену III части крив. закона, ми смо застајали код сваког озбиљнијег случаја и изнели из којих је извора писац узимао материјал за исти.

Кад смо учинили поређење: шта је писац узео од другог, а шта је његово оригинално, онда смо дошли до поражавајућег резултата: *да ни једно, ионављамо ни једно начелно питање, које је он у првом одељку додиривао, није његова самосвојна творевина, него је све узето из извора, које смо напред изнели.*

Стојећи, овако, пред овим неоспорним фактом, нама се само намеће питање: па одакле је он црпао куражи, да у предговору каже: »Материјал, који сам прикупљао за ову књигу, веома је незнатан и у садржини сиромашан?«

Ми се уздржавамо да одговоримо сами на ово питање само због тога, што рубрику »Поуке и Обавештења« у »Полицијском Гласнику« стално обрађујемо од маја месеца 1902. године, а писац је махом узимао материјал отуда, те би нам се пребацило да нам је одговор пристрастан.

Али ипак без зебње кажемо, да је пишчева оцена дата са олимпијске висине и да је много, много надмена.

(НАСТАВИТЕ СЕ)

Дим. С. Калајић

одговорност председника ове врсте регулише специјалним законом, на име чл. 24. закона о народним школама, те казну не може изрицати средња власт.

Како је осуђени изјавио већ жалбу, па шта има права по чл. 27. Устава, то ће надлежна власт казати своју реч, а дотле треба сачекати са извршењем пресуде.

ОДЛУКЕ ДРЖАВНОГ САВЕТА И КАСАЦИОНОГ СУДА

Лица, осуђивана на губитак грађанске части, не могу бити изабрана за општинске часнике, док не прође пет година од дана кад су повратила грађанску част.

Јован М., из Р. жалио се Државном Савету противу избора кмета села Р., извршеног 5. априла 1910. год. због тога, што је изабрани кандидат осуђиван за бешчастећи преступ на једну годину затвора са губитком грађанске части, те по томе није могао бити ни изабран.

За доказ овога поднео је оверен препис акта првостепеног суда од 23. маја 1905 год. № 8286.

II. Саветски Одсек, по оцени жалбених навода и поднетих доказа, нашао је, да овај избор не може остати у снази с тога, што се поднетим овереним преписом акта првостепеног п. суда од 23. маја 1905 год. № 8286, утврђује, да је изабрани кмет В. П., пресудом истог суда од 19. априла 1904 год. № 6007., која је постала извршном 14. маја 1904 год., кажњен са једном годином дана затвора и да по издржаној или опрштеној казни за једну годину дана изгуби грађанску част, те по чл. 53-в. закона о општинама није могао ни бити изабран за кмета, пошто од дана, кад му је грађанска част повраћена, није протекло пет година.

С тога је на основу чл. 170. закона о општинама решио да се овај избор поништи.

Одлука од 10 маја 1910 године № 5913.

Један случај уништаја избора услед тога, што од дана објаве о сазиву збора па до дана збора није протекло најмање 15 дана, и што у објави нису објављена и имена чланова бирачког одбора.

В. Ц., из Ш. жалио се Државном Савету противу избора кмета села Ш., извршеног на дан 17. априла 1910 год., због ових неправилности:

1. што општински суд није благовремено објавио дан за сазив овог збора;
2. што нису у објави објављена имена чланова бирачког одбора; и

3. што је збор одређен пред сам Ускрс.

II. Одсек Државног Савета, по оцени жалбених навода и разматрању изборних акта, нашао је, да овај избор не може остати у снази с тога, што се из објаве од 7. априла 1910 године № 297., о сазиву збора за овај избор, види, да од тога дана па до дана збора није протекло најмање 15 дана, као што прописује чл. 37 закона

о општинама, већ свега 10 дана, а сем тога, што овом објавом нису објављена ни имена чланова бирачког одбора у смислу чл. 35. поменутог закона.

С тога је на основу чл. 170. зак. о општинама решио, да се овај избор поништи.

Одлука од 15. маја 1910 године № 6316

Један случај поништаја избора кмета због тога, што на дан избора није имао пуних 25 година.

Б. Ј., из Д. Б. жалио се Државном Савету противу избора кмета села Д. Б., који је извршен на дан 4. априла 1910 године, због ових неправилности:

1. што изабрани кмет нема пуних 25 година, и

2. што је његова листа потврђена код првостепеног суда пре објаве за сазив збора.

За доказ првог навода поднео је извод из књиге за уписивање рођених.

II. Одсек Државног Савета по оцени ожалбених навода и поднетих доказа, нашао је, да овај избор не може остати у снази с тога, што се поднетим изводом из књиге за уписивање рођених од 8. априла 1910 год. утврђује, да је изабрани кмет М. Ј. рођен 18. септембра 1886 год., те да по томе на дан збора за овај избор није имао пуних 25 година, а међутим то је противно чл. 105. зак. о општинама, по коме кметови морају имати најмање 25 година.

С тога је на основу чл. 170. закона о општинама решио, да се овај избор поништи.

Одлука од 15. маја 1910 године № 6475.

Ако су за општинске часнике изабрани закупци општинских добара или дужници општинске касе по извршним пресудама, онда они могу остати као часници само тако ако се они први одрекну закупа а они други потпуно измире општинску касу, и то при увођењу у дужност.

Паун С., трг. из А. жалио се Државном Савету противу избора часника општине а. који је извршен 28. марта 1910 год. због ових неправилности:

1. што је за кмета кандидатан и изабран Љубомир М. који није писмен, а то је противно чл. 105. зак. о општинама, пошто је ово варошка општина;

2. што је изабрани одборник Данило М. купац општинског имања а сем тога и осуђиван на робију за убиство са предумишљајем;

3. што су изабрани одборници Ј. М., П. Л., Н. Г., Н. С и т. закупци општинског имања; и

4. што су за одборнике изабрани општински дужници по извршним пресудама: Р. Л., С. С., Р. В., и П. Т.

Као доказ за сва ова четири навода поднео је уверење суда општине а., којим се тврди:

а) да изабрани кмет Љубомир није учио никакве школе, нити зна читати и писати, већ да је од скора научио само да потпише своје име и презиме;

б) да су именовани одборници под 3. одмста закупци општинског имања за 1910 год., а одборници под 4. општински дужници по извршним пресудама; и

в) да је изабрани одборник Данило М. у 1904 год. био осуђиван судском пресудом на две године робије за убиство с предумишљајем.

По оцени жалбених навода и поднетих доказа, III. одсек Државног Савета нашао је, да жалбени наводи у погледу избора одборника именованих под 3. и 4., као купаца општинских добара и дужника општинске касе по извршним пресудама, стоје, па је с тога одлучио, да се скрене пажња надзорној власти на пропис чл. 71. закона о општинама, по коме закупци општинских добара и дужници општинске касе по извршној пресуди не могу бити у исто доба и општински часници.

Упуштајући се у оцену жалбених навода под 1. 2., нашао је, да не може остати у снази избор:

1. кмета Љубомира М., према другом ставу чл. 105. закона о општинама, јер се из уверења суда општине вар. А. од 29. марта 1910 год. № 719. види, да је неписмен; и

2. одборника Данила М., према чл. 53. в. закона о општинама јер се из истог уверења види, да је у 1904 год. био осуђиван судском пресудом на две године робије за убиство са предумишљајем, а ничим није утврђено, да је протекло пет година од дана кад је повратио грађанску част.

С тога је на основу чл. 170. зак. о општинама решио: да се избор кмета Љубомира и одборника Данила поништи; да се односно именованих одборника под 3. и 4. жалбених навода скрене пажња надзорној власти на пропис чл. 71. зак. о општинама, и да се жалба, у колико се односи на избор осталих часника, одбаци као неумесна.

Одлука од 8. априла 1910 год. № 3826.

Јос. К. Ст.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТЕРЕ

Алекса Степановић, из Гојне Горе, који одговара за крађу стоке, 7. овог месеца побегла је испред спроводника. Он је стар 19 година, раста средњег, без браде и бркова, косе црне, очију смеђих, при говору насмејан је. — Денеша начелника среза пожешког Бр. 7307.

Светозар Ђорђевић, клоффер из Божидаревца и **Милосава жена Јанићија Милојевића** Циганина — ковача из Лисовића, извршили су опасну крађу Јанићију, и то 100 динара у банкама и разним стварима. Светозар је стар 30 година, средњег раста, плав, разрок, бркова плавих великих, нос великог, у селачком оделу а Милосава је стара 27 година циганске масти, косе гргураве у првеној сукњи са опанцима на погама. — Денеша начелника среза космајског Бр. 12588.

Марко Петровић, «Нарандило» осумњичен је да је извршио опасну крађу Ђорђу Зејаковићу, кафенији кода «Мецовалије» у Београду, и том приликом однео му 86 динара. Он је стар 40 година, пуних плавих бркова

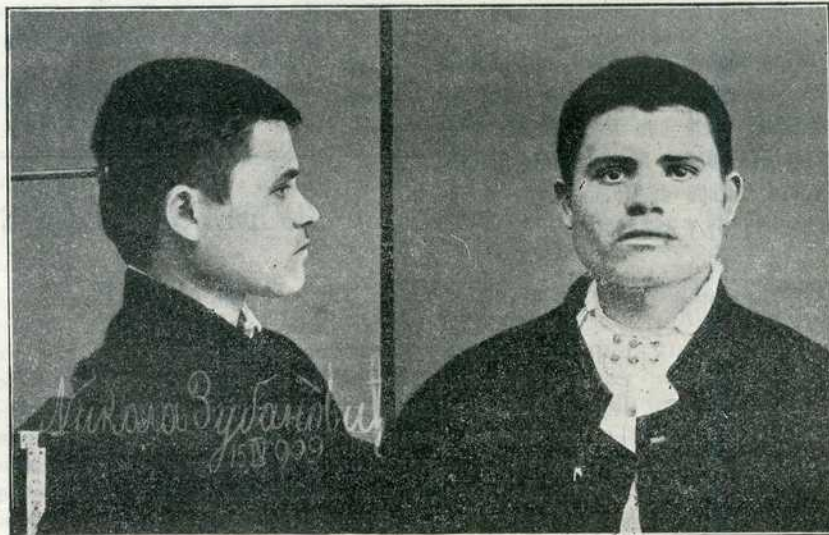
добро развијен, крупног гласа. На себи је имао стари — прљави сако капут затворене боје, кратке панталоне и на глави качкету. — Акт Управе града Београда Бр. 21252.

Џон Ц. Кодуел, из Њу-Јорка, чију слику доносимо, извршио је огромну проневеру у Њу-

Јорку на затим побегао. Он је стар 50 година, тежак 90 кил., обријан, косе црне проседе, наклоњен ћелавости, очију црних, елегантно одевен. Ако се пронађе треба га притворити. — Акт Антропометријског одељења Бр. 1248.

Никола Зубановић, осуђеник београдског казненог завода, чију слику доносимо, побегао је 14. овог месеца из Раковице, где је био на раду. Он је стар 22 године, омален,

сувоњав, плав, у одећу је осуђеничком. — Депеша Управе београдског казненог завода Бр. 3477.

Павле Стефановић, писар општине шабачке, има да се узме на одговор за утају општинског новца, али се налази у бегству. Он је стар 24 године, висок, добро развијен, косе и бркова плавих, опишаних. — Депеша начелства округа подринског Бр. 10040.

Непознати крадљивац, ноћу између 5. и 6. овог месеца, у брзом возу између Београда

и Младеновца, украо је портфељ Зарији Ђорђевићу бив. кафеџији у коме је било: 160 динара, лоз Класне Лутрије Бр. 24891 куљен у радњи Ешкеназија у Књаз Михајловој улици и још неке ситнице. — Акт комесара београдске железничке полиције Бр. 269.

13. овог месеца, непознати зликовци на путу између Јасенова и Тропање, на разбојнички начин напали су више сељака и сељанки и том приликом отели им један сат цени са танким ланцем, један револвер бровингов са динамитским метцима, један опасач, једну низу са 30 цванцика, 50 талира и 30 дуката, две низе на којима је било 16 талира, 10 цванцика и један дукат и у новцу од свију свега 8. 90 динара. Према изјави нападнутих, зликоваца је било седам и то један висок, у црном половном сукненом одећу са плавим гајтанима и башликом око врата, а други су зликовци били сви средњег раста и у лицу црни, по свој прилици нагарављени, сем једног који је је имао и малу штуповану црну браду. Са зликовцима је била и једна женска типа циганског, у одећу варошке Циганке. Сви су наоружани кокинкама сем првог који је имао брзометну пушку и нож са белим корицама. — Депеша начелника среза ресавског Бр. 10959.

Непознати крадљивац, 10. овог месеца у вече, украо је Михајлу Пујићу, пензионеру овд. на железничкој станици, један потес у коме је било 130 динара у српским новчаницама. — Акт комесара београдске железничке полиције Бр. 272

Јуда Монтелија, сајлијски раденик, одговара код кварта дорћолског за опасну крађу, али се налази у бегству. Он је стар 20 година, омален, сув, црномањаст, у одећу је штофаном зелене боје, на ногама црне ципеле на пши-

рање и у краватни носи иглу у виду бича. Јуда се често издаје и за Душана Петровића, сајлијског раденика. — Акт кварта дорћолског Бр. 2931.

Кадри-а, син Рашида, трговца из Пловдива, турски поданик, побегао је из Пловдива и однео са собом знатну суму новаца. — Акт Управе града Београда Бр. 21659.

Михајло Милићевић, из Врбовца среза подунавског, одговара за покушај убиства у Смедереву и крађу новца у Аустро-Угарској.

Он је стар 30 година, средњег раста, плав, носа прћастог, у браон одећу. — Депеша начелства округа смедеревског Бр. 4913.

Спасоје Николић, продавац погачица, 10. овог месеца извршио је опасну крађу Младену Цакићу, погачару из Београда и однео му: један сребрни сат са три капка, један ланац — дубле, једно ново одело на штрафте затворене боје и пасош Младенов издат од стране Управе града Београда у месецу децембру прошле године. — Акт Управе града Београда Бр. 21188.

Благоје Ђорђевић, из Изумне, стар 19 година и **Стојан Богдановић**, из Лево Реке, стар 20 година, оптужени због опасне крађе, 11-ог ов. мес. побегли су из притвора врањског првостепеног суда. — Акт начелства округа врањског Бр. 10683.

Препоручује се полицијским и општинским властима, да за овим побеглим лицима учине најживљу потеру, и у случају проналаска стражарно их упуте власти која је потерницу издала, с позивом на означене бројеве акта или денеша.

УБИЈЕН ХАЈДУК

Живко Ивановић, оглашени ајдук, чију смо слику последњи пут донели у броју 15. од ове године, према извештају начелника среза хољског убијен је 15. овог месеца.

УХВАЋЕНИ

Митар Биберић и **Андра Јовић**, чије смо потернице изнели у Бр. 20. ухваћени су, те је престала потреба за даљим њиховим тражењем. — Акт начелства округа ваљевског Бр. 6646.

НАЂЕНИ ЛЕШЕВИ

3. овог месеца Дунав код смедеревског града избацио је један мушки леш.

Леш је у потпуно распаднутом стању, средње висине; од одећа на себи је имао црне панталоне, капут црн закопчан и цицану кошуљу првенкасте боје са шарама. Према лекарском мишљењу леш је био у води најмање 5 недеља. — Акт начелства округа смедеревског Бр. 4864.

4. овог месеца Дунав је избацио један мушки леш у атару села Бољештина.

Леш је стар 45—50 година, висок 160 см. плав, косе и браде проседе и по темену ћелав; на њему су биле, од одећа, само гаће француског кроја. — Акт начелника среза поречког Бр. 5335.

КРАЂЕ СТОКЕ

Ноћу између 8. и 9. овог месеца, непознати крадљивац украо је Лазару Николићу, кафеџији из М. Извора, једног коња маторог 7 година, длаке доратасте, цветастог. — Депеша начелника среза тимочког Бр. 648.

Ноћу између 7. и 8. овог месеца, непознати крадљивац украо је Петру Миљковићу из Лалинаца, једног вола маторог 10 година, длаке бело-жуте без левог рога. — Депеша начелника среза сврљашког Бр. 7237.

Обраћа се пажња свима полицијским и општинским властима на ове крађе и крадљивце.